

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Дніпровська Політехніка»
Навчально-науковий інститут державного управління
Навчально-науковий інститут гуманітарних і соціальних наук

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Матеріали
XIX регіональної науково-практичної конференції
(16 червня 2022 р., м. Дніпро)

м. Дніпро
НТУ «Дніпровська Політехніка»
2022

УДК 061.1ЄС

П 68

*Рекомендовано до друку Вченою радою НТУ «Дніпровська Політехніка»
(протокол № 8 від 30.06.2022 р.).*

Редакційна колегія:

*Л. Л. Прокопенко (голов.ред.), д.держ.упр., проф., І. А. Чикаренко, д.держ.упр., проф.,
Т. В. Маматова, д.держ.упр., проф., Г. Л. Первий, к.і.н., доц., О. М. Рудік, к.політ.н., доц.,
Ю. А. Варушка (відп. секретар)*

П 68 Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України : матеріали XIX наук.-практ. конф. 16 червня 2022 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. – Дніпро: НТУ ДП, 2022. – 151 с.

Уміщенні матеріали доповідей учасників щорічної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України» щодо історії ЄС, його інститутів, політики й управління; сучасного стану та перспектив розвитку відносин Україна – ЄС в контексті Угоди про асоціацію; публічного управління та публічної служби в країнах ЄС як досвід для України; проблем та перспектив співробітництва, відносин Україна – НАТО, європейського цивілізаційного вибору України.

Розраховано на фахівців публічного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти всіх рівнів, а також буде корисним для всіх, кого цікавить окреслене коло проблем.

Лілія ШЕВЧЕНКО

к.е.н., доцент, доцент кафедри

державного управління і місцевого самоврядування

НТУ «Дніпровська політехніка»

СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ В УМОВАХ НОВИХ ВИКЛИКІВ

Довоєнний розвиток економіки країни визначався Постановою Кабінету міністрів від 3 березня 2021 р., якою було затверджено Національну економічну стратегію на період до 2030 року, яка мала б стати основою для розробки центральними органами виконавчої влади планів заходів, проєктів програмних і стратегічних документів, проєктів законів та інших актів законодавства. І саме заходи щодо реалізації визначених шляхів досягнення стратегічних цілей і відповідних завдань державної економічної політики були включені до планів діяльності уряду.

У Національній економічній стратегії на період до 2030 року за напрямом «Міжнародна економічна політика і торгівля» визначено візію та стратегічні цілі. Зокрема, зазначено, що «візія напрямку: Україна – впливовий учасник міжнародних економічних відносин, надійний економічний партнер у світі» [1].

Стратегічними цілями за напрямом є:

- забезпечення взаємовигідної торгівлі з країнами світу та досягнення розширеного доступу до зовнішніх ринків;
- підвищення конкурентоспроможності українських товарів та послуг, створення позитивного іміджу країни та забезпечення присутності українських виробників на міжнародних ринках;
- модернізація прикордонної інфраструктури та забезпечення ефективного митного регулювання;
- впровадження збалансованої імпортової політики з комплексною оцінкою потенційного впливу, яка стимулюватиме переважно інвестиційний, а не споживчий імпорт [1].

Як зазначено у документі, досягнення стратегічних цілей дасть змогу збільшити обсяги українського експорту та розширити його географічну структуру шляхом:

- поглиблення торговельної співпраці з ЄС;
- виходу на ключові ринки Азії, Африки та Латинської Америки;
- підтримки та просування українського експорту у світі;
- вирішення питання асиметричності торговельних угод;
- спрощення проходження митних процедур на українському митному кордоні;
- захисту виробничого та експортного потенціалу національних виробників;
- збереження доступу українських товарів на зовнішні ринки [1].

Цільовими індикаторами, які мали бути досягнуто до 2030 р., є наступні.

За стратегічною ціллю 1 «Забезпечення взаємовигідної торгівлі з країнами світу та досягнення розширеного доступу до зовнішніх ринків»:

- збільшення кількості торговельних та дипломатичних представництв в країнах – стратегічних партнерах України за пріоритетними секторами економіки (ЄС, США, країни Азії, Африки, країни Близького Сходу, Китай);

- зменшення рівня кредитного ризику України (зростання показника OECD country risk classification до 5 та до 4 групи ризикованості у майбутньому).

За стратегічною ціллю 2 «Підвищення конкурентоспроможності українських товарів та послуг, створення позитивного іміджу країни та забезпечення присутності українського виробника на міжнародних ринках»:

- досягнення загального обсягу експорту в розмірі не менш як 150 млрд. дол. США до 2030 року;

- частка експорту товарів з використанням у виробництві технологій високого і середньовисокого рівня у загальному обсязі експорту товарів 30 відсотків;

- підвищення частки малого і середнього бізнесу в експорті до 40 відсотків.

За стратегічною ціллю 3 «Модернізація прикордонної інфраструктури та забезпечення ефективного митного регулювання»:

зменшення часу проходження митних процедур до показника, середнього по Європі за рейтингом Індексу легкості ведення бізнесу;

впровадження Європейських стандартів із метою максимальної синхронізації роботи митних органів.

За стратегічною ціллю 4 «Запровадження збалансованої імпортової політики з комплексною оцінкою потенційного впливу, яка стимулюватиме переважно інвестиційний, а не споживчий імпорт»:

- входження України в ТОП-30 за компонентом «Міжнародна торгівля» рейтингу Індексу легкості ведення бізнесу;

- підвищення частки інвестиційного імпорту не менш як до 30 відсотків [1].

Враховуючи знищення та серйозні пошкодження низки об'єктів стратегічної інфраструктури (зокрема, «Азовсталь», концерн «Стирол», найбільший у країні нафтопереробний завод у Кременчуці, поки що захоплена Запорізька АЕС, на яку припадає понад 40 % потужності всіх атомних станцій країни тощо), досягнення цільових індикаторів НЕС-2030 (зростання реального ВВП не менше ніж удвічі; зростання ВВП на душу населення не менше ніж до 10 тис. дол. США; зростання продуктивності праці не менше, ніж у 1,7 раза; зростання обсягів експорту до 150 млрд дол. США; зниження рівня безробіття до 6%), на думку експертів є примарним, а тому має бути вже сьогодні ініційоване обговорення перегляду стратегічного для держави документа, який має бути враховувати нові реалії господарювання: деіндустріалізацію, депопуляцію, деурбанізацію [2].

На сьогодні морські перевезення, головний експортний шлях України, заблокований російськими кораблями та постійними обстрілами портів (так, Росія заблокувала у Чорному морі 94 кораблі зі збіжжям). Україна продовжує торгувати з країнами ЄС (проте торгівля з Росією та Білоруссю припинилася) та отримує критичні матеріали та товари через кордон з ЄС. Критично необхідно розширити можливості для експорту до Польщі та інших країн ЄС залізничним та автотранспортом. Накопичується дефіцит торговельного балансу (імпорт становить 80 – 90 % довоєнного рівня, тоді як експорт значно знизився) [3].

Виходячи з цього, метою Плану економічної відбудови України в поствоєнний період має стати побудова висококонкурентної диверсифікованої структури економіки з розвитком наявних та створенням нових порівняльних переваг, що сприятиме підвищенню рівня добробуту населення. Активізація міжнародних економічних відносин України з країнами світу, зокрема ЄС, може стати ключовим напрямом на шляху досягнення цієї мети. Вкрай актуальними мають стати наступні напрями:

- цілеспрямоване відновлення зруйнованих і розвиток нових продуктивних високотехнологічних секторів з урахуванням сучасних трендів міжнародного економічного розвитку;

– модернізація сільського господарства з наголосом на створенні переробного сектору в інтересах національної економічної та продовольчої безпеки і глобальної продовольчої проблеми;

- сприяння створенню замкнених циклів інновацій;
- інтеграція у глобальні ланцюжки створення доданої вартості;
- глобальні ланцюги постачання та збуту [2].

На думку експертів, «нова структура економіки має забезпечувати генерацію бюджетних доходів, необхідних для реалізації зеленого й цифрового переходів, сталого розвитку та руху в бік зменшення нерівності доходів, що відповідає не лише імперативам глобального розвитку (сталість, кліматична нейтральність), а й курсу на інтеграцію до ЄС» [2].

Список використаної літератури

1. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 лист. 2017 р. № 820-р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR170820.html
2. Яким насправді має бути план економічної відбудови України? – пояснюють економісти. URL: <https://tyzhden.ua/Economics/254798>
3. Нарис про відбудову України. URL: https://cepr.org/sites/default/files/news/BlueprintReconstructionUkraine_ukr.pdf